

TMMOB 13. Enerji Sempozyumu'ndan Kamulaştırma Çağrısı

TMMOB adına Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından "Enerji, Yaşam ve Demokratikleşme" ana temasıyla çevrimiçi düzenlenen "TMMOB 13. Enerji Sempozyumu", 9 Aralık 2021 tarihinde başladı. Etkinliğin açılışında özelleştirme ve serbestleştirme politikaları eleştirilerek, toplum yararına yeniden kamulaştırma yapılması gerektiği vurgulandı.

Koronavirüs salgını nedeniyle çevrimiçi düzenlenen TMMOB 13. Enerji Sempozyumu, 9 Aralık 2021 tarihinde açılış konuşmalarıyla başladı. Sempozyum Yürütme Kurulu Başkanı Remzi Çınar, TMMOB'nin her 2 yılda bir, enerji sektöründe bir ana temayı konu olarak düzenlediği sempozyumların genel hedefinin "enerji alanında var olan sorunların ve çözüm önerilerinin tartışılabileceği, alanın tüm bileşenlerinin kendini ifade edebileceği bir zemin yaratmak" olduğunu belirtti. Sempozyumda 3 gün boyunca 2 panel ve 6 oturumda toplam 35 farklı konuşmacının bilgi ve deneyimlerini paylaşacağını aktaran Çınar, izleyicilerin etkinliği çevrimiçi olarak takip edebileceklerini kaydetti.

Enerjiden yararlanmanın modern çağın gereği ve vazgeçilmez bir insan hakkı olduğunu vurgulayan Çınar, şu görüşleri dile getirdi:

"Esasen tümü toplumun esas malı olan enerji kaynaklarının araştırılması, bulunması, değerlendirilmesi, üretim, iletim, dağıtım ve satışına kadar sürecin tüm aşamalarında çevreye, iklime ve doğaya olumsuz etkileri asgari düzeyde tutulmalı ve toplum yararı gözetilmelidir. Enerjinin tüm tüketicilere yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve güvenilir bir şekilde sunulması, temel enerji politikası olmalıdır. Bu anlayış ve yaklaşım enerji ihtiyacı-

nın karşılanmasının bir kamu hizmeti olarak yürütülmesi gereğini ortaya çıkartmaktadır. Hava ve çevre kirliliğinin insan ve toplum yaşamına olumsuz etkilerini gidermek, iklim krizinin insan yaşamını tehdit eden, kuraklıklar, denizlerin ısınması, yeraltı sularının azalması, orman yangınları, beklenmedik zamanlarda yüksek yağışlar olması ve düzensiz hale gelmesi, su baskınları ve buna benzer olumsuzlukların giderilmesi için enerji üretim ve tüketiminde fosil yakıtların payının düşürülmesi zorunludur."

Enerji yoksulluğu sorununun ülkemizde giderek ağırlaştığını, düşük gelir seviyesindeki yurttaşların artan enerji fiyatları karşısında faturalarını ödeyemedikleri için son günlerde yüksek sayıda elektrik, gaz ve su kesintilerinin uygulandığını belirten Çınar, "Yaşamakta olan olumsuzluklardan



ve giderek ağırlaşan sorunlardan kurtulabilmek için enerji sektörünü özel tekellerin kar egemenliğinden çıkarıp kamusal bir düzleme aktarma, toplum çıkarlarını gözeterek kamusal planlama esaslı, yenilenebilir kaynaklara dayalı, düşük karbon salımlı bir ekonomiye yönelme ve enerjiyi azami ölçüde verimli kullanarak enerjide demokratik bir süreci işletme gerekliliği vardır" dedi.

Konuşmasında geçtiğimiz aylarda kaybettiğimiz, TMMOB Yönetim Kurulu ve Sempozyum Yürütme Kurulu üyesi Ufuk Ataç'ı da anan Çınar, sempozyumun düzenlenmesine katkı verenlere teşekkür etti.

"Sosyal Devlet Tasfiye Edildi"

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Pala, TMMOB adına 2 yılda bir düzenlenen enerji sempozyumlarının sekreteriyasının EMO tarafından yürü-



tüldüğünü, 1996 yılında ilki düzenlenen etkinliğin 25. yılında olduklarını kaydetti. "Tam 12 sempozyum düzenledik bugün 13.'sünü Odamız ev sahipliğinde çevrimiçi olarak düzenliyoruz" diyen Pala, ana teması "Enerji, Yaşam ve Demokratikleşme" olarak belirlenen etkinlikte çok değerli konuklar olduğunu söyledi.

Sempozyumlarda, enerji alanında neoliberal dönüşümlerin tespiti yapılarak, kamudan yana bir enerji politikasının oluşturulması için öneriler geliştirildiğini anlatan Pala, "Bu 25 yıl içerisinde uygulanan politikalarla sosyal devlet anlayışı tümüyle tasfiye edilmiş, sermayenin çıkarlarını temsil eden ve toplumsal eşitsizliği derinleştiren bir devlet şekline doğru köklü değişimler olmuştur" dedi.

Pala, 1980'li yıllardaki neoliberal dönüşümle temelleri atılan ve 2002'den sonra etkin şekilde uygulanan özelleştirme, serbestleştirme gibi enerji arzını kamu hizmeti niteliğinden uzaklaştıran ve enerjiyi tam bir ticari meta haline getiren politikaların dışa bağımlılığı artırdığını, kamusal denetimi ortadan kaldırdığını, kaynakların plansız-denetimsiz şekilde kullanılması ve çevre tahribatına yol açtığını vurguladı.

Enerji alanında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının özelleştirme uygulamalarıyla sermayeye devredildiğini, yeniden yapılandırma söylemleriyle yapısal dönüşüme uğrattığını belirten Pala, şöyle konuştu: **"Kamulaştırma Yeniden Gündeme Alınmalı"**

"Enerjide kamu varlığı hızla sona erdirilirken, özel tekellerin karı artırılmış ve arttırılmaya devam etmektedir. Ülkemiz ağır bir ekonomik krizin içindedir. Bu krizin nedeni kötü yönetim ve uygulanan politikalar. Enerji sektöründe, yüksek dışa bağımlılığımız, döviz kurlarında yaşanan yükselme,

artan enerji fiyatları sanayide, tarımda, ve hanelerde enerji tüketiminin yüksek fiyatla kullanılması sonucunu doğurmuştur. Enerjide yapılması gereken, tahribata neden olan özelleştirme ve serbestleştirmeyi sonlandırmak, yeniden kamulaştırmayı gündeme almak, toplum yararına bir politikayı benimsemektir."

AKP hükümetinin böyle bir çözüm için çalışmak yerine zamlar ile faturayı halka çıkardığını ve özelleştirmelere devam ettiğini anlatan Pala, son aylarda yapılan zamları yeni elektrik ve doğalgaz zamlarının takip edeceğini vurguladı. Pala, "Ülkemiz uzun yıllardan bu yana, kamusal planlama temelli, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı, ekolojiye duyarlı, toplum yararını gözeten doğru ve bağımsız bir enerji politikası uygulanmamasının ağır sonuçlarını yaşıyor" dedi.

Enerjinin kalbi sayılabilecek TEİAŞ'ın da özelleştirme kapsamına alınmasını eleştiren Pala, şunları söyledi:

"Konu sadece muhasebe anlamında kâr-zarar sorunu değildir. TEİAŞ teknik anlamda ülkemiz elektrik enerjisinin arz güvenliğini sağlamaktadır. Tekel konumundadır ve rakibi yoktur. Bu yönüyle stratejik önemde olan ve asla özelleştirilmemesi gereken bir kuruluştur. TEİAŞ'ın özelleştirilmesi süreci derhal durdurulmalı, kamu mülkiyetinde ve yönetiminde özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. Özelleşen tüm elektrik kurumlarının yeniden kamulaştırılması acil bir zorunluluk haline gelmiştir."

"Dünya Tehdit Altında"

İklim Değişikliği Paneli (IPCC) raporlarının dünyanın ciddi bir tehdit altında olduğunu gösterdiğini, iklim değişikliğini etkileyen sera gazı emisyonlarının salınımında da enerji üretimi ve tüketiminin büyük rolü olduğunu anlatan Pala, ekolojik odaklı

yaklaşımın önemine dikkat çekti. Pala, "Ancak liderler zirvesinde kirliliği bile satarken kâr etmeye çalışan kapitalist zihniyeti görüyoruz. İklim kredilerinden yararlanmak üzere çevre politikası oluşturulması bile işin neresinde olduğumuzu gösteriyor. Doğayı insafsızca sömüren, iklim değişikliğine neden olan kapitalizmdir. Sorunun nedeni ortadan kalkmayınca ancak geçici çözümler konuşulabiliyor" dedi.

Enerjinin üretim, iletim ve dağıtımında toplum çıkarları gözetilerek, çevreye, iklime ve doğaya olumsuz etkilerinin asgari düzeyde tutulması gerektiğini vurgulayan Pala, sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür ederek konuşmasını tamamladı.

"Tarihin En Büyük Krizi"

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, sözlerine geçtiğimiz Ekim ayında kaybettiğimiz, EMO TMMOB Yönetim Kurulu üyesi Ufuk Ataç'ı ve onun şahsında yaşamını yitiren tüm yol arkadaşlarını anarak başladı.

Türkiye tarihinin en büyük, en sarsıcı ekonomik krizlerinden birinin yaşandığını, bu yılın Şubat ayında 7 lira olan dolar kurunun, bugün 14 lira sınırına dayandığını belirten Koramaz, şunları söyledi:

"Sadece 10 ayda paramızın değeri, alım gücümüz yarı yarıya azaldı. Ülkenin başında bulunan tek adam ekrana her çıktığında, ağızını her açtığında kur yeniden yükselişe geçiyor. Döviz kurlarındaki bu artışlar, yıllardır uygulanan, özelleştirme, serbestleştirme ve rant esaslı politikalarla tümüyle ithalata bağımlı kılınan ülkemiz ekonomisinin hemen hemen bütün sektörlerinde maliyetlerin artmasına, fiyatların kontrol edilemez biçimde yükselmesine neden oldu. Başta temel gıda maddeleri olmak üzere bütün harcama kalemlerindeki yıllık fiyat

artışı yüzde 50'ye yaklaştı. Ev kiralari, ulaşım ücretleri, haberleşme giderleri akıl almayacak kadar yükseldi. Faturalar ödenemez hale geldi."

Pek çok markette un, şeker, yağ gibi temel ihtiyaç maddelerine satın alma sınırı getirildiği, akaryakıtta, doğalgaza, elektriğe birbiri ardına fahiş zamlar yapıldığı ve her gece, ertesi gün yapılacak zamdan etkilenmemek için benzinlikler önünde uzun kuyruklar oluştuğuna dikkat çeken Koramaz, her şey pahalalanırken artmayan tek şeyin emeğiyle geçinenlerin gelirleri olduğunu vurguladı. Koramaz, şöyle konuştu:

"Bu krizde kamuda çalışan arkadaşlarımızın payına resmi enflasyon rakamlarına dayalı zamlar düştü. Ücretli çalışan arkadaşlarımızın payına açlık sınırında maaşlar ve işsizlik düştü. Serbest çalışan arkadaşlarımızın payına giderek artan maliyetler ve artan borç yükü düştü. Bütün toplumsal kesimler gibi bu gelişmelerden biz, mühendis, mimar ve şehir plancıları da doğrudan etkileniyoruz. Hepimiz giderek daha fazla yoksullaşıyoruz. Hepimiz giderek daha zor koşullarda

yaşıyoruz. Artık sadece kendi hayatımızdan değil, gelecek kuşaklarımızın hayatlarından da feragat ederek yaşıyoruz."

"Çöküşten Çıkış Yolu; Kamusalılık"

Koramaz, ülke olarak yaşanan büyük çöküşten ancak kamucu değerlere sahip çıkarak, kamusalılığı ve üreten, sanayileşen, tarımda kendine yeterliliğini yeniden sağlayan ve hakça bölüşen bir ekonomik büyüme modelini savunarak çıkılabileceğini vurguladı. TMMOB olarak sorunları dile getirmek ve kamuoyu yaratmak amacıyla "Emeğimize, Mesleğimize, haklarımıza sahip çıkıyoruz, sorunlarımıza çözüm istiyoruz" ana başlığında kampanya başlattıklarını anımsatan Koramaz, tüm üyeleri ve demokratik kamuoyunu kampanyaya destek olmaya çağırırdı.

Günümüz dünyasında enerjinin, insan yaşamının zorunlu ve temel bir gereksinimi haline geldiğine işaret eden Koramaz, şunları söyledi:

"Daha fazla kar uğruna sadece insan emeğini değil, doğal kaynaklarımızı da insafsızca sömüren küresel kapitalizm, bütün dünyayı büyük bir çöküşe doğru sürüklüyor. Kıtlik, ener-

ji krizi, çevre felaketleri, göç ve savaş gibi küresel çaplı felaketlerin önüne geçmenin yegâne yolu, rant hırsının yerine kamusal çıkarı, kontrolsüz bir tüketim anlayışı yerine sürdürülebilir politikaları öne çıkarmaktır. TMMOB, enerjiyi kamusal bir hak olarak görmektedir. Tüm yurttaşlarımızın bu haktan eşit biçimde yararlanabilmesi için enerjinin erişilebilir ve nitelikli bir kamusal hizmet olarak sunulması gerekmektedir."

1980 sonrasında uygulanan neo-liberal politikalar ve özelleştirmeleri eleştiren Koramaz, ekonominin can damarı ve stratejik bir kurum olan TEİAŞ'ın özelleştirilmesine de tepki göstererek, aksine toplumsal faydayı sağlayan kamusalılığı yeniden gündeme getirilmesi gerektiğini belirtti. Koramaz, "Ülkenin neresinde olursa olsun bilime aykırı, kamu çıkarına uymayan, doğayı ve insan sağlığını tehdit eden tüm projelere karşı aklın, bilimin ve kamusal sorumluluklarımızın gösterdiği yolda mücadele etmeye devam edeceğiz" diyerek konuşmasını tamamladı.

TMMOB 13. Enerji Sempozyumu: "ENERJİ, YAŞAM VE DEMOKRATİKLEŞME"

TMMOB 13. Enerji Sempozyumu'nun ilk günü 9 Aralık 2021'de Düzenleme Kurulu Başkanı Remzi Çınar, EMO Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Pala ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın konuşmalarıyla başladı. Etkinliğin açılış oturumu "Dünya ve Türkiye'de Enerji Görünümü, Neler Oluyor, Türkiye Neler Yapmalı?" başlığında gerçekleştirildi. TMMOB Enerji Çalışma Grubu Başkanı

Teoman Alptürk'ün yönettiği oturumda, Makina Mühendisleri Odası (MMO) Enerji Çalışma Grubu Başkanı ve TMMOB Enerji Çalışma Grubu 2. Başkanı Oğuz Türkyılmaz sunum yaptı.

"Küresel ve Ulusal Enerji Politikaları ve Enerjide Demokratikleşme" başlıklı panel Kimya Mühendisleri Odası Başkanı Ali Uğurlu'nun yöneticiliğinde başladı. Panelde TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi-21. Yüzyıl İçin Planlama

Grubu Üyesi Necdet Pamir, "Küresel ve Bölgesel Gelişmeler Kısacasında Türkiye'nin Enerji Darboğazı"; İktisatçı - Yazar Prof. Dr. Aziz Konukman, "Enerji Sektörü Nereye Dönüşüyor?"; TMMOB-MMO Enerji Çalışma Grubu Üyesi Orhan Aytaç, "Özel Elektrik Üreticilerine Verilen Destekler" ve Maden Mühendisleri Odası'ndan Dr. Nejat Tamzok "Enerji Dönüşümü Sürecinde Dünya'da ve Türkiye'de Fosil Yakıtların Geleceği" konusunda

sunumlarını ve görüşlerini paylaştılar.

Sempozyumda 2. Gün...

Sempozyumun ikinci günü "Enerji Üretim Türleri ve Ekolojiye Etkileri-1" başlıklı oturum ile başladı. TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Mehmet Besleme'nin yönettiği oturumda, Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) Başkanı Baki Remzi Suiçmez "JES'lerin Tarıma ve Çevreye Etkileri"; Meteoroloji Mühendisleri Odası 2. Başkanı İsmail Küçük "Küçük HES'ler ve Türkiye Gerçeği"; EMO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Özdağ "Biyokütle Santraller" ve Jeoloji Mühendisleri Odası'ndan Tevfik Fikret Tekin "Kömür Santralleri ve Çevresel Etkileri" başlıklı sunumlarını gerçekleştirdiler.

Oturumun ikinci bölümü EMO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Çiğdem Gündoğan Türker'in başkanlığında öğleden sonra devam etti. Oturumda Elektrik Mühendisi Arif Künar "Enerji Verimliliği ve Enerjinin Etkin Kullanımı"; ODTÜ Fizik Bölümü'nden Dr. Bülent Arslan, "Işık Kirliliği; Etkileri, Engelleme Yöntemleri ve Kamu Politikaları"; ZMO'dan Prof. Dr. Ahmet Çolak, "Tarımsal Üretimde Teknoloji Enerji ve Su Yönetimi" ve Türk

Tabipleri Birliği'nden Prof. Dr. Kayıhan Pala, "Enerji Üretim Sistemlerinin Halk Sağlığı Açısından Etkileri" başlıklarında sunumlarını yaptılar.

Sempozyumun ikinci gün son oturumu "Kamusallaşma Yeniden" başlığı altında EMO 38, 42 ve 43. dönemler YK Başkanı Cengiz Göltaş'ın yöneticiliğinde gerçekleştirildi. Oturumda, Teoman Alptürk "Enerji Sektöründe Yeniden Kamulaştırma, TEİAŞ Özelleştirmesi"; Enerji Uzmanı İsmet Turan, "Üretim, İletim ve Dağıtımın Özerk 'Sistem Mimarisi' ile Yönetimi"; GÜNDER Genel Sekreteri Faruk Telemcioğlu "Enerji Kooperatifleri" ve Elektrik Mühendisi Muammer Argün de "Yenilenebilir Enerji Entegrasyonu" konulu sunumlarını aktardılar.

Sempozyumda 3. Gün...

Etkinliğin son günü "Yeşil Mutabakat-Yeşil Dönüşüm" konulu oturum Düzenleme Kurulu Başkanı Remzi Çınar'ın başkanlığında başladı. Oturumda, TMMOB EMO Merkez Enerji Komisyonu Başkanı Tanay Sıdkı Uyar "Yeşil Dönüşüm ve Türkiye"; TMMOB Çevre Mühendisleri Odası YK. Başkanı Ahmet Dursun Kahraman "İklim Seyri ve Türkiye" ve Oğuz Türkyılmaz "Yeşil Mutabakat ve Yeşil Dönüşüme

Eleştirel Bir Bakış" konulu sunumlarını gerçekleştirdiler.

Üçüncü gün ikinci oturumunu EMO 39 ve 40. dönemler YK Başkanı Kemal Ulusaler'in yönettiği "Türkiye'de Enerji Projeksiyonları ve Algı Yönetimi" başlığında, Ekonomist - Yazar Hakan Özyıldız "Varlık Fonu"; İktisatçı - Yazar Prof. Dr. Seyhan Erdoğdu "Enerji Yoksulluğu" ve Teoman Alptürk "Kurulmuş Güç Gerçeği, Üretim Tüketim Dengesi Elektrikte Üretim ve Kaynak Planlaması" sunumlarıyla gerçekleştirildi.

Sempozyumun son paneli "Nükleer Enerji Politikaları ve Yıkımları" başlığında TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Cemalettin Küçük tarafından yönetildi. Panel, Sinop Belediye Başkanı Barış Ayhan "Çernobil'in Gölgesinde Eğitim Kültür ve Turizm Kenti Sinop Gerçeği"; CHP Mersin Milletvekili Prof. Dr. Aytağ Atıcı "Nükleer Çılgınlık"; TMMOB Akkuyu Nükleer Santrali İzleme Komitesi Başkanı, Elektrik Mühendisi Bülent Damar "Türkiye'ye Nükleer Santral Gerekli Değildir" ve Sinop NKP Avukatı Av. Mehmet Horuş "Nükleerin Hukuka Zararları" başlıklarında konuşmalar ile tamamlandı.

Youtube üzerinden canlı yayınlanan sempozyumun kayıtlarını, aşağıdaki bağlantılardan veya QR kodları taratarak izleyebilirsiniz.

Birinci Gün – 9 Aralık 2021
Bağlantı: <https://bit.ly/3msRivn>



İkinci Gün – 10 Aralık 2021
Bağlantı: <https://bit.ly/3FomuDe>



Üçüncü Gün – 11 Aralık 2021
Bağlantı: <https://bit.ly/32o11yf>

